

dette vil altsaa ogsaa være en af de store Indskydere, da den, som sagt, har mellem 6,000 og 7,000 Kr. staaende i Sparekassen. Saa have vi Spareforeninger, Husmandsforeninger, Landboforeninger — næsten alle have de deres overskydende Penge staaende i Sparekassen. Ligeledes satte andre Foreninger, som Sygekasser, Slagterier osv., ganske naturligt deres indsamlede Kapital i Bondestandens Sparekasse. Der fik de 4 pCt. Og saa brugte man i Sparekassen at udbetale paa Anfordring, saaledes at man kunde faa Pengene, naar man vilde have dem. Det var jo en god Maade at have Pengene anbragt paa. Man vil paa den Maade indse, at man gennem en stigende Skala som den, der er nævnt, vil ramme en uhyre Mængde Sparere, som i Virkeligheden ere smaa Sparere, selv om de, ved at Beløbene samles i een Sum, blive til en stor Indskyder. Saa siger man: Ja, men saa tag alle de smaa Indskydere, dem, der have Kontrolbøger lydende paa op til 500 Kr. Det maa være Smaakaarsfolk. Nej, det er det i mange Tilfælde slet ikke. Der er en Masse, der er det, men der er ogsaa en hel Masse, der ikke er det. Jeg har siddet paa Sparekassekontoret i Skelskør mange Gange aarlig i 30 Aar, og der har jeg haft Lejlighed til at erfare, at det er almindeligt, at en Gaardmand, der har Børn, sætter ind for Børnene, medens de ere smaa, for at animere dem til selv at spare, naar de blive større. Der er neppe en Gaardmand, som har Børn, uden at han har en Kontrabog for hvert Barn paa 100 til 500 Kr., og man kan absolut ikke sige, at dette er Smaakaarsfolk, Folk, der trænge til denne Begunstigelse. — Der kan ogsaa være Gaardmænd, der ere ret velsituerede, som ikke skylde ret meget i Ejendommen, og som maaske kunne sidde og klare sig godt, men som ikke have Penge tilovers. De staa som smaa Indskydere, nogle maaske med lidt mere end 500 Kr., men meget er det i Almindelighed ikke, at saadanne Folk have staaende. Saa kan der omvendt være andre, der have samlet en Kapital sammen for at leve af den paa deres gamle Dage, Folk, som det dog vilde være underligt at regne til de større Velhavere. Jeg skal her nævne et Eksempel, som blev fortalt mig forleden, fordi det er et Tilfælde, som har forfærdelig mange Sidestykker. Der var en velsitueret Gaardmand, han og hans Kone var begge 75 Aar. Nogle af hans Børn var komne i Vej, nogle trængte til det. Saa solgte han sin Ejendom og gjorde op alt, hvad han

havde, og sagde: Nu kan jeg give mine Børn saa og saa meget og kun beholde saa meget, som jeg og min Kone behøve til at leve af. Saa tog han 8,000 Kr. og sagde som saa: Om ogsaa jeg skal tage 1,000 Kr. aarligt foruden Renter, saa kan det nok slaa til, saalænge vi leve. Denne Mand var Tillidsmand. Han faar altsaa sin Kapital nedskrevet med 25 pCt. til 6,000 Kr. og saa skal han som Tillidsmand betale 2,000 Kr., saa er der kun 4,000 tilbage, som han og hans Kone have at leve af paa deres gamle Dage. Nu kan man jo sige: Saa maa hans Børn hjælpe ham. Ja, jeg antager ogsaa, de gøre det. I hvert Fald skulde de have Pisk, havde jeg nær sagt, hvis de ikke gjorde det, men det er jo ikke alle, der kunne det. Nej, det er et uhyre vanskeligt Spørgsmaal, selv om man sagtens kan sige: Vi ville give Smaafolk fuld Dækning for deres Penge og lægge det paa de store Sparere. Kunde man imidlertid finde en Form, hvorpaa det paa en nogenlunde rimelig Maade kunde lade sig gøre, saa skulde jeg ikke have noget imod det. Jeg er altid med, naar man siger: Lad os lette de smaa og gøre det saa let som muligt for dem. Det er dem, der trænge haardest. Men man maa, som sagt, være klar over Vanskelighederne. Jeg tvivler meget paa, at man kan gaa rundt til 31,000 Sparere og undersøge deres Formuesomstændigheder for derefter at give Regler for, hvad der skal afdrages i den Sum, de have indestaaende. Jeg tror ikke, det er gør ligt.

Saa blev det sagt af det ærede Medlem, som det for øvrigt er sagt af en Del andre, at naar vi nu komme ud over dette Krak, — *hvis* vi kunne komme ud over det —, skulle vi sørge for, at noget saadant ikke kan gentage sig. Ja, det er en Selvfølge, at vi maa gøre, hvad der staaar i vor Magt, for at faa et virkeligt effektivt Tilsyn i Fremtiden og derigennem sikre os mod, at den Slags Kalamiteter kunne gentage sig. Det kan ikke lade sig gøre med det Tilsyn, vi nu have. Man har i Almindelighed troet — jeg med, skal jeg indrømme —, at vi i den Sparekasseinspektør, vi have, havde nogen Garanti for, at der blev ført et saadant Tilsyn, at den Slags store Misærer ikke kunde indtræffe. Efter den Maade, hvorpaa det har vist sig, at Sparekasseinspektørens Virksomhed udføres, er jeg nu klar over, at man derigennem ikke har nogen Garanti, thi den Garanti, som bestaar i, at de komme, naar det er opda-